

CONSELL DELS IL·LUSTRES COL·LEGIS
D'ADVOCATS DE CATALUNYA

**WbinCICAC: 10 tips bàsics del procediment
de Segona Oportunitat. El paper del servei
d'acompanyament per a la Segona
Oportunitat del Departament de Justícia i
Qualitat Democràtica**

22 de Setembre de 2025

---

10 TIPS DEL PROCEDIMENT L20

1. **INSOLVENCIA DE LA PERSONA**
2. **DOCUMENTACIO**
3. **EFFECTES DE LA DECLARACIO DE CONCURS**
4. **ITINERARIS**
5. **ADMINISTRACIO CONCURSAL**
6. **CREDITS EXONERABLES I NO EXONERABLES. EFFECTES DE EPI**
7. **EXCEPCIONS A LA EXONERACIO**
8. **CREDIT PUBLIC**
9. **HABITATGE**
10. **BONA FE DEL DEUTOR**

DADES

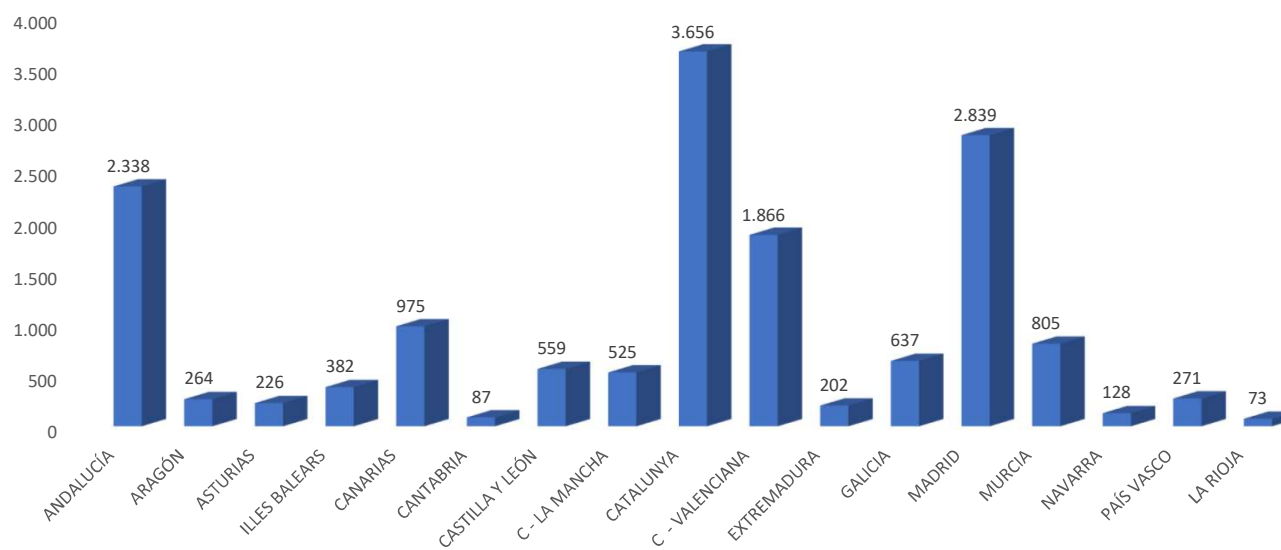
Dades CGPJ fins al 1T/2025

Concursos de Personas Físicas en ESPAÑA	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	1T 2025	% por CCAA
ANDALUCÍA	141	203	274	430	652	976	1.655	2.742	5.696	7.962	2.338	14,77%
ARAGÓN	60	83	117	116	208	283	400	593	674	912	264	1,67%
ASTURIAS	27	25	67	64	121	239	328	457	670	843	226	1,43%
ILLES BALEARS	35	36	41	74	109	217	330	495	895	1.264	382	2,41%
CANARIAS	32	43	33	70	176	393	669	1.051	2.065	2.944	975	6,16%
CANTABRIA	11	13	16	22	40	76	77	162	310	383	87	0,55%
CASTILLA Y LEÓN	37	64	87	107	146	239	438	630	1.110	1.711	559	3,53%
C - LA MANCHA	55	74	63	129	167	217	558	697	1.167	1.807	525	3,32%
CATALUNYA	383	578	1.075	1.458	2.323	2.924	4.345	6.389	10.640	12.646	3.656	23,09%
C - VALENCIANA	236	291	392	545	803	981	1.634	2.246	4.764	6.382	1.866	11,79%
EXTREMADURA	9	9	17	26	73	88	191	304	564	782	202	1,28%
GALICIA	36	53	89	127	263	340	537	878	1.567	2.029	637	4,02%
MADRID	223	302	331	518	872	1.036	2.038	2.800	4.239	8.269	2.839	17,93%
MURCIA	33	52	79	110	215	266	362	516	1.439	2.438	805	5,08%
NAVARRA	9	15	26	30	48	60	90	172	385	427	128	0,81%
PAÍS VASCO	40	38	40	69	103	136	206	369	658	955	271	1,71%
LA RIOJA	0	6	5	5	21	36	85	78	153	185	73	0,46%
TOTAL	1.369	1.885	2.752	3.900	6.340	8.507	13.943	20.579	36.996	51.939	15.833	

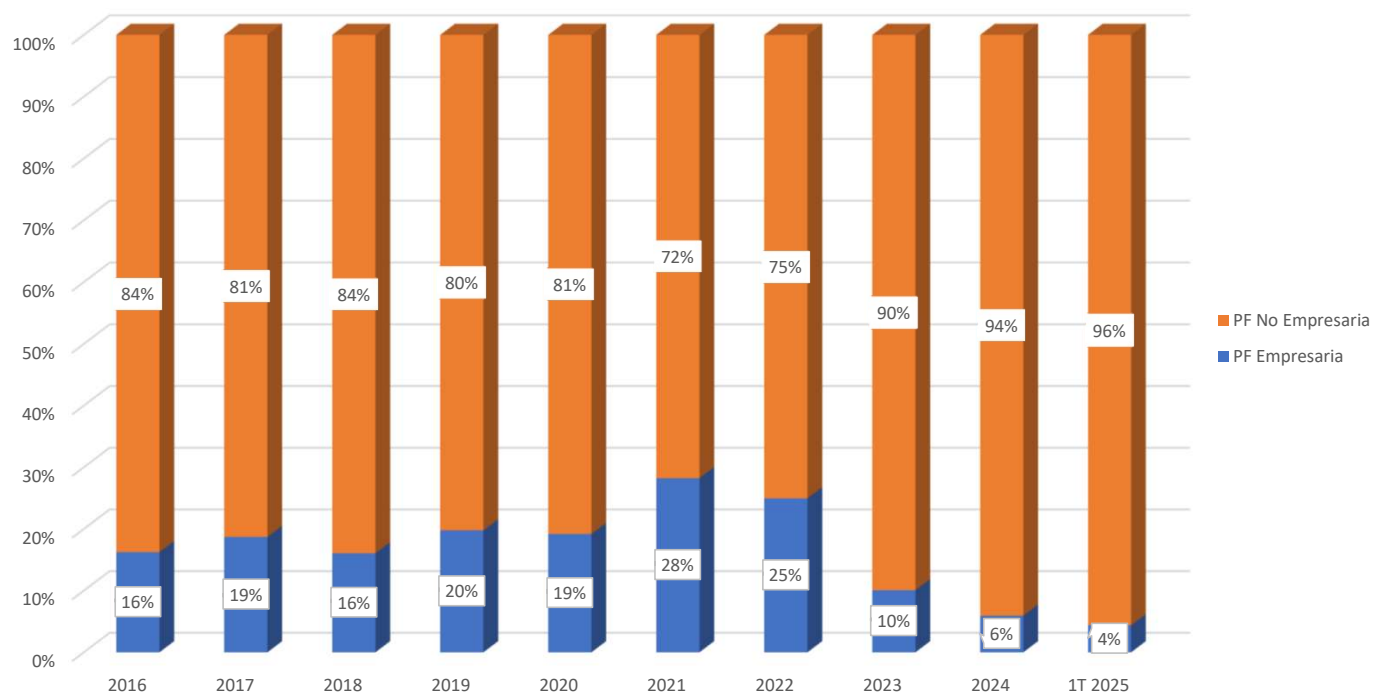
DADES

Concursos Personas Físicas por CCAA
1T 2025
(Datos CGPJ)

DADES

REGLES DE POSTULACIÓ

Formalitats previstes a les normes processals generals

El deutor ha d'actuar **representat per procurador i assistit per lletrat**.

Article 510 Text Refós de la Llei Concursal (TRLC). Representació i defensa del deutor

"El concursado actuará siempre representado por procurador y asistido por letrado".

1. INSOLVENCIA DE LA PERSONA

- EXCEPCIO A LA RESPONSABILITAT DE FER FRONT AL PAGAMENT DE LES OBLIGACIONS (art. 1911 Cc)
- SITUACIO SOBREVINGUDA
- SOBRESEIMENT DE PAGAMENTS/NO DIFICULTAT TRANSITORIA
- EVITAR MISSATGES CONTRARIS A LA BONA FE PER A FER PUBLICITAT
- NO SOLUCIONA PROBLEMÀTICA DE POBRESA CRÒNICA

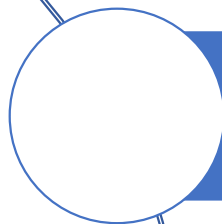
2. DOCUMENTACIO

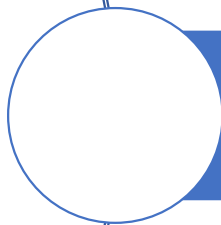
- DOCUMENTACIÓ I ANÀLISI PREVI A LA PRESENTACIÓ DEL CONCURS
- IMPORTÀNCIA DE LA MEMÒRIA JUSTIFICATIVA DE LA SITUACIÓ D'INSOLVÈNCIA: ORIGEN, APLICACIÓ DELS RECURSOS, SITUACIÓ ACTUAL:
  - La falta de documentació o explicacions poden ser considerades faltes de col·laboració
- RECOLZAMENT DAVANT DE LA DIFICULTAT PER L'OBTENCIÓ DE LA DOCUMENTACIÓ

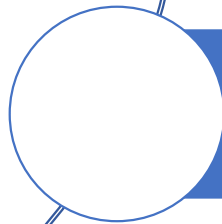
3. EFECTES DECLARACIO CONCURS

Intervenció i suspensió
Drets aliments segons AC
Col·laboració amb AC
Revisió actuacions patrimonials 2 anys anteriors

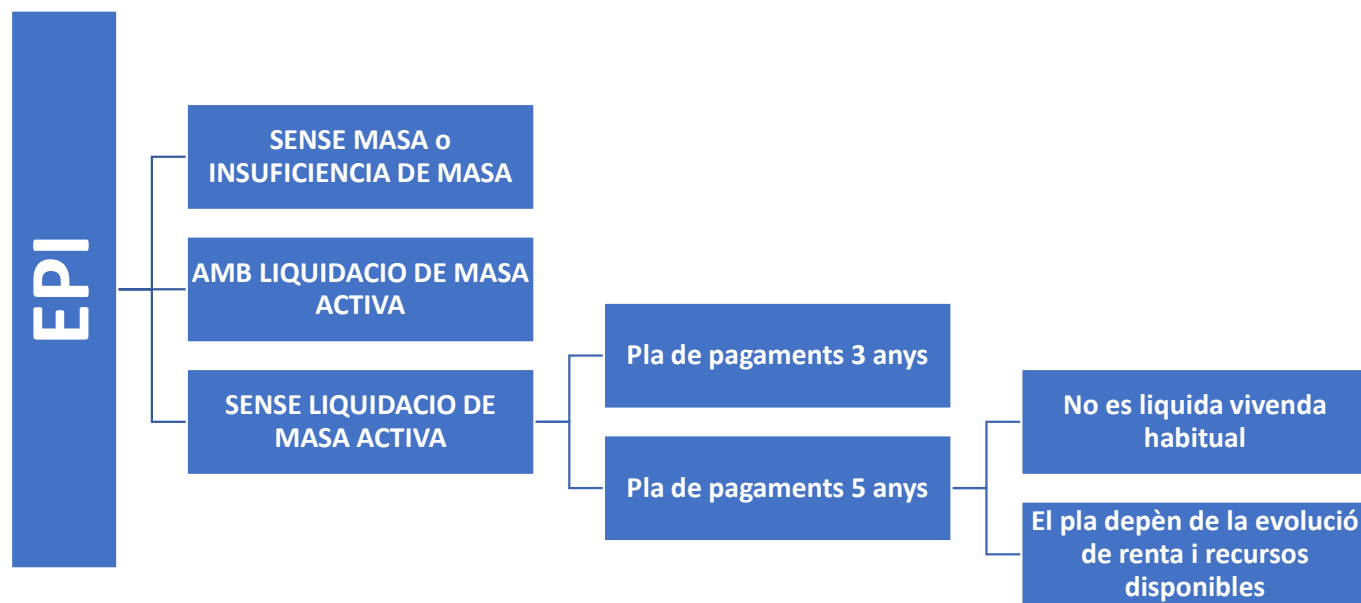

No s'inicien procediments declaratius
Paralització execucions
No meritació interessos

Manteniment o resolució de contractes per interès del concurs
Contractes amb obligacions recíproques crèdits massa

4. ITINERARIS

4. ITINERARIS: CONCURS SENSE MASA

Concursos sense massa als que no s'acordi la liquidació de la massa activa

- Segons l'art 37 bis TRLC, es considera que existeix concurs sense massa quan els gravàmens i les càrregues existents sobre els béns i drets del concursat ho siguin per import superior al valor de mercat d'aquests béns i drets
(Per tant, en aquest supòsit, si el 5 dels creditors no sol·liciten nomenament d'AC en el termini de 15 dies, el deutor persona natural pot sol·licitar l'exoneració del passiu insatisfet, art 37 ter 2)
- La sol·licitud d'EPI l'ha de formular en 10 dies següents al venciment del termini per a que els creditors legítims puguin sol·licitar l'AC, segons propi art 501 1
- També poden sol·licitar EPI si l'AC designat emet informe en el que no aprecii indicis d'accions rescissòries, acció social de responsabilitat contra administradors o qualificació de culpable

5. ADMINISTRACIO CONCURSAL

- Nomenament al auto de declaració de concurs
- Objectiu:
  - i. Supervisar al concursat
  - ii. Protecció de la massa activa
  - iii. Satisfacció del màxim del deute
- Operativa:
  - i. Instruccions
  - ii. Intervenció o substitució
  - iii. Intervenció del compte
  - iv. Estableix assignacions econòmiques i intervé les operacions
  - v. Necessària col·laboració
  - vi. Honoraris

6. CREDITS NO EXONERABLES

El criteri és la naturalesa del crèdit amb independència de la seva classificació concursal

Deutes responsabilitat civil extracontractual, mort o danys personals

Deutes responsabilitat civil derivada de delictes

Salaris darrers 60 dies

Crèdit Públic que pugui recaptar l' AEAT i Seg. Social fins a 10.000 en dos trams de 5.000 y 50% del deute

Multes en processos penals o sancions administratives molt greus

Costes i despeses judicials de la tramitació del EPI

Deutes amb garantia real fins al límit del privilegi

Modulació judicial sobre deutes que poden provocar concurs al creditor

6. Efectes de l'EPI

- ☐ Els creditors de crèdits no exonerables mantenen les accions d'execució sobre el deutor, fins i tot sobre l'habitatge habitual
- ☐ El cònjuge casat en regim de guanys, no queda exonerat dels deutes contrets pel cònjuge concursat
- ☐ Es preveu que s'emeti manament per a donar de baixa al deutor exonerat dels registres de morosos
- ☐ Regles per a deutes amb garantia real l'import de la qual sigui superior al valor de la garantia:
  - i. mantenen dates de venciment
  - ii. es recalcula el deute (i les quotes) prenent en consideració només el valor de la garantia
  - iii. la part que supera el valor de la garantia queda sotmès a les regles del pla de pagaments i l'exoneració

6. APLICACIÓ ART. 492 bis

APLICACIO DE RECALCUL HIPOTECA (art 492 bis TRLC)

Habitatge habitual amb una garantia hipotecaria per valor de	600.000 €
Deute pendent de pagament per tots els conceptes	500.000 €
Valor de mercat del immoble	400.000 €
Tindria un privilegi especial (restem el 10% segons art. 275)	360.000 €
Qualificarem como crèdit ordinari sense garantia (exonerable)	140.000 €

Si el concursat vol conservar l'immoble i es troba al dia en el pagament de les quotes, hauria d'incloure en el pla de pagaments només la part no coberta pel privilegi especial (140.000 euros), sent reestructurada el seu deute hipotecari.

7. REQUISITS D'ACCES: Excepcions

- ☐ Delictes amb sentència ferma en 10 anys anteriors vinculats a la solvència del deutor, amb penes ≥ 3 anys
- ☐ Sanció imposada en 10 anys anteriors per resolució administrativa ferma per infraccions tributàries molt greus, de TGSS o de l'ordre social o s'hagi dictat acord ferm de derivació de responsabilitat.
- ☐ Concurs declarat culpable.
- ☐ Persona afectada en la sentència de qualificació del concurs d'un tercer qualificat com a culpable, en 10 anys anteriors
- ☐ Incompliment de deures de col·laboració i informació respecte al jutge del concurs i administració concursal.
- ☐ Proporcioni informació falsa/enganyosa o es comporti de manera temerària o negligent en contreure endeutament. I necessària valoració del jutge.

7. REQUISITS D'ACCES: Prohibicions

- ☐ Després de l'exoneració mitjançant pla de pagaments, almenys 2 anys des d'exoneració definitiva.
- ☐ Després d'exoneració amb liquidació de la massa activa, almenys 5 anys des de la resolució de l'exoneració.
- ☐ NO afectaran en cap cas al crèdit públic.

8. CREDIT PUBLIC

- NO S'EXONEREN CREDITS MUNICIPALS, DIPUTACIONS, ALTRES ORGANISMES PUBLICS EXCEPTE AEAT I TGSS
- LIMIT DE 10.000€ (POSICIONAMENT JUTJAT MERCANTIL 19 DE MADRID)
- NO S'ACCEDEIX A LA EXONERACIO SI HI HA DERIVACIO DE DEUTES
- CRITERIS DE PROPORCIONALITAT SEGONS STJUE: TEMA CONCEPTUAL
- FORUM SHOPPING

9. VIVENDA I SEGONA OPORTUNITAT

ESPECIALITATS DEL TRACTAMENT DE LA VIVENDA

Antecedents:

- Liquidació de tot el patrimoni
- Es treia de la liquidació, la vivenda, si el valor era inferior al crèdit hipotecari, si estava al corrent de pagament

Amb la Reforma:

I. Exoneració sense liquidació massa activa

- Tramitació de l'exoneració amb pla de pagaments sense liquidació massa activa amb pla de pagaments de 5 anys
- No obstant, el fet de no realitzar l'habitatge pot motivar causes d'impugnació del pla de pagaments pels creditors afectats per l'exoneració
- Considerem que es tracta de qualsevol habitatge habitual, tant hipotecat com no
- Si habitatge està hipotecat, es poden recalcular les quotes. Atenció amb l'establert a l'art 492 bis 3 TRLC
- Està protegida front l'execució dels crèdits no exonerables?

9. VIVENDA I SEGONA OPORTUNITAT

ESPECIALITATS DEL TRACTAMENT DE L'HABITATGE

II. Exoneració amb liquidació massa activa

Es pot mantenir l'habitatge?

- La majoria de la doctrina opina que no, perquè no hi ha menció expressa als arts 501 i 502
- La regulació art 501 i 502 és molt parca
- No s'observa cap motiu per que no es pugui mantenir l'habitatge habitual si concorren condicions acord de 15 de juny de 2016. L'art 37 bis ho corrobora
- No pot ser de pitjor condició el deutor que no té res que el que té algun bé, mateix. Es l'esperit de la STS 2 07 2019
- Hem de fer especial esment de la Llei d'Emprenedor, reformada per la Llei 18 2022 de creació i creixement d'empreses
- Es podria entendre que es aplicable l'art.492.bis?

10. BONA FE DEL DEUTOR: REQUISIT D'ACCES

- L'exoneració segueix vinculada a la consideració de la bona fe del deutor
- Però, a través d'un règim d'excepcions i prohibicions, s'ha restringit l'accés a la segona oportunitat
- Importància de l'apreciació del jutge del procediment per negligència o temeritat del deutor

A LA VOSTRA DISPOSICIÓ

Miguel Angel Salazar García
Economista, advocat i auditor de comptes

salazar.garcia@icater.org